گذر

زورگویی آمریکا در دیدار صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی

● اختلاف روبه‌رشد میان آمریکا و سایر کشورهای جهان در دیدارهای سالانه صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی که اخیرا در واشنگتن برگزار شد، نمود بیشتری پیدا کرد. به گزارش ایسنا، دولت آمریکا دیدگاه متفاوتی درباره صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی نشان داد و با تلاش‌ها برای گسترش فعالیت این مؤسسات مخالفت کرد و در راستای طرح «ابتدا آمریکا»ی دونالد ترامپ، از حمله به پیمان‌های تجارت آزاد دفاع کرد. هم‌زمان آمریکا مانع بلندپروازی‌های چین برای ارتقای نقش جهانی خود از طریق افزایش سهمش در هر دو مؤسسه صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی شد. دولت ترامپ با مخالفت با افزایش سرمایه‌ای که بانک جهانی برای گسترش مأموریت مبارزه با فقر جهانی می‌خواهد، دیدگاه خود را آشکار کرد. استیون منوچین، وزیر خزانه‌داری آمریکا، روز جمعه یک روز پس از اینکه جیم یونگ کیم، رئیس بانک جهانی، گفت بر این باور است که دولت ترامپ اکنون از این اقدام حمایت می‌کند، اعلام کرد سرمایه بیشتر در شرایطی که سرمایه کنونی به شکل مؤثری تخصیص نیافته است، راهکار مناسبی نیست. همچنین درباره طرح افزایش منابع وام‌دهی صندوق بین‌المللی پول که با تغییر سهمیه سهام‌دارانش همراه خواهد بود، اقدامی صورت نگرفت. کنگره آمریکا سال گذشته این اقدام را وتو کرده بود و دولت ترامپ از طرح دوباره این موضوع حمایت نکرد. موضع جدید آمریکا درباره جهانی‌سازی تحت دولت ترامپ نیز در دیدار وزیران دارایی و رؤسای بانک‌های مرکزی گروه جی ۲۰ در دیدارهای صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی مطرح شد. در گذشته این گروه به‌طور مرتب درباره حمایت‌گرایی و رویکرد ضد تجارت آزاد هشدار می‌داد، اما در دیدار اخیر، دولت ترامپ مانع چنین صحبت‌هایی شد و در بیانیه گروه جی۲۰ از تجارت یا حمایت‌گرایی ذکری به میان نیامد. بر اساس گزارش خبرگزاری فرانسه، رئیس بانک جهانی و کریستین لاگارد، رئیس صندوق بین‌المللی پول، بر نیاز کشورها برای اصلاحات در بلندمدت متمرکز شدند و به نابرابری فزاینده رشد، به‌ویژه در کشورهای توسعه‌یافته پرداختند، اما بسیاری از کشورها در بیانیه‌هایی به این دو مؤسسه، اختلاف‌نظرشان با آمریکا را روشن کردند و اکثر آنها از افزایش سرمایه برای بانک جهانی حمایت کردند.

وام ارزان خرید لوازم خانگی تأمین اعتبار نشد

توقف طرح وزارت نیرو به دلیل نبود بودجه

لیلا مرگن: در حالی که وزارت نیرو پایلوت طرح جایگزینی لوازم خانگی فرسوده را اجرا کرده است، این طرح به دلیل نبود بودجه متوقف شد. سال گذشته این پایلوت با مشارکت سه شرکت سازنده لوازم خانگی به منظور کاهش مصرف برق در دست اجرا بود، بانک مرکزی نیز طرح کارت کالای ایرانی را با هدف دستیابی به اهداف اقتصاد مقاومتی به اجرا گذاشت؛ اما به گفته فعالان صنعت لوازم خانگی، این طرح نیز در فاز اول با شکست مواجه شد. اگر وزارت نیرو، صنعت، معدن و تجارت به همراه بانک مرکزی که طرح‌هایی مشابه با اهداف متفاوت را دنبال می‌کنند، در سال گذشته دور یک میز جمع شده و به یک تصمیم مشترک دست می‌یافتند، با کنارهم‌گذاشتن منابع مالی این مجموعه‌ها، شاید نتایج بهتری عاید کشور می‌شد. مشترکان ایرانی سه برابر میانگین جهانی انرژی الکتریکی مصرف می‌کنند و سرانه مصرف بخش خانگی در یک دهه گذشته، به گواه آمارهای موجود، تقریبا دو برابر شده است. وقتی بدانیم برق مصرف‌شده در بخش خانگی که منجر به تولید نمی‌شود، صرفا خرج روی دست کشور می‌گذارد - زیرا دولت باید نیروگاه‌های بیشتری برای تأمین نیازهای زمان اوج مصرف (تابستان) بسازد-، به اهمیت مسئله اجرای طرح‌های کاهش مصرف برق در بخش خانگی پی می‌بریم. بخش خانگی ایران به طور میانگین ۳۲ درصد از کل برق تولیدی در نیروگاه‌های کشور را به خود اختصاص می‌دهد. سالانه به تعداد مشترکان برق با راه‌اندازی شهرک‌های جدید و رشد جمعیت افزوده شده و میزان مصرف بخش خانگی، به‌طور تصاعدی افزایش می‌یابد. در یک دهه گذشته، سرانه مصرف برق خانوار ایرانی تقریبا دو برابر شده است و از آنجا که به گواه آمارها، مشترکان ایرانی سه برابر میانگین جهانی برق مصرف می‌کنند، در اسراف این انرژی کوتاهی نکرده‌ایم. یکی از دلایل اتلاف برق در منازل ایرانیان، استفاده از لوازم برقی فرسوده بدون توجه به عمر مفید دستگاه و برچسب انرژی آن است. هنوز هم در منازل، یخچال‌هایی با رتبه‌های انرژی پایین یا حتی بدون برچسب انرژی که ۳۰ سال قبل از کارخانه بیرون آمده، استفاده می‌شود. این لوازم فرسوده، مانند فروچاله‌هایی هستند که بخش زیادی از انرژی منزل را می‌بلعند و برای دولت که نسبت به تأمین برق کشور متعهد است، مشکلاتی عدیده ایجاد می‌کنند. هر سال برای تأمین نیازهای برق کشور، با سرمایه‌گذاری‌های میلیاردی، نیروگاه‌های جدید احداث می‌شود تا به نیاز مصرفی روزافزون جامعه پاسخ داده شود. درحالی‌که می‌شود با جایگزینی لوازم فرسوده، علاوه بر ایجاد رونق در بازار کسب‌وکار لوازم خانگی، شغل ایجاد کرد و هزینه‌های ایجاد زیرساخت جدید در صنعت برق را هم کاهش داد. آرش قلمی، رئیس گروه کارایی انرژی مصارف غیرمولد از دفتر ساختمان سازمان ساتبا، در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید: از آنجا که یخچال- فریزر و یخچال جزء لوازم برقی‌ای هستند که در تمام سال به برق وصل‌اند، بخش عمده انرژی منازل صرف تأمین نیازهای این وسیله می‌شود. بر اساس محاسبات ما، هر فریزر سالانه ۸۶۵ کیلووات ساعت برق مصرف می‌کند. اگر این دستگاه با یک گرید مناسب تعویض شود، میزان مصرف هر فریزر به ۳۸۷ کیلووات می‌رسد.

طرح پایلوت بی‌سرانجام

رئیس گروه کارایی انرژی مصارف غیرمولد ساتبا با اشاره به اینکه طرح پایلوت جایگزینی لوازم برقی فرسوده با اعتبار ۴۰۵ میلیارد تومانی کلید خورده است، اجرای کامل این طرح در سراسر کشور را نیازمند اعتبارات هنگفت اعلام می‌کند. او ادامه می‌دهد: اعتبارات این طرح از محل سود تسهیلاتِ در اختیار ساتبا تأمین شد. این اعتبارات برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های بهینه‌سازی، مصرف می‌شود. در این پایلوت، با سه کارخانه امرسان، الکترواستیل و حایرآسا (اسنوا) از گروه انتخاب، قراردادهایی بسته شد تا آنها محصولات با رتبه انرژی A و بالاتر را در اختیار مخاطبان قرار دهند و لوازم فرسوده آنها را تحویل بگیرند.به گفته قلمی، در مجموع دوهزارو ۲۸۱ دستگاه از این لوازم خانگی از طریق سه برند یادشده، جایگزین شده است که این جایگزینی، صرفه‌جویی ۷۰درصدی در مصرف هر خانوار را به همراه داشته است. او جایگزینی یخچال‌های فرسوده را دارای اثرات مثبت زیادی بر روی محیط زیست، مصرف برق و ایجاد اشتغال در بخش صنعت می‌داند؛ اما می‌گوید: تأمین سه میلیون تومان وام با سود چهار درصد که مدت بازپرداخت آن سه‌ساله باشد، کار بسیار دشواری است و نیاز به مشارکت سایر دستگاه‌ها نظیر وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان حفاظت محیط زیست دارد.رئیس گروه کارایی انرژی مصارف غیرمولد ساتبا بیان می‌کند: حدود ۱۵ میلیون دستگاه یخچال- فریزر در کشور وجود دارد که حدود ۷۰ درصد آنها فرسوده است. اگر تمام یخچال - فریزرهای فرسوده را جایگزین کنیم، صنعت تولید لوازم خانگی که با نیم یا دوسوم ظرفیت خود کار می‌کند، می‌تواند میزان تولید خود را افزایش دهد.

طرح ساتبا نیازمند راستی‌آزمایی

در حالی که قلمی معتقد است با جایگزینی یخچال- فریزرهای فرسوده میزان تولید در بخش لوازم خانگی افزایش خواهد یافت، محمد طحان‌پورطاهرآبادی، رئیس اتحادیه لوازم خانگی، در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید: در ایران با مازاد تولید مواجه هستیم و نیازی به افزایش ظرفیت تولید نیست؛ زیرا کارخانه‌های ایرانی بیش از نیاز داخل تولید می‌کنند و بازار صادراتی هم ندارند. در سایر کشورها، ابتدا بازاریابی انجام می‌شود و سپس برای تولید برنامه‌ریزی می‌کنند؛ اما در ایران بدون توجه به بازار، فقط تولید می‌کنیم. به همین خاطر لوازم خانگی که خدمات فروش دارند، با تمام ظرفیت کار می‌کنند و محصولات خود را می‌فروشند. به گفته طحان‌پور، اجرای طرح جایگزینی لوازم فرسوده برای اینکه اثر مثبتی بر صنعت برق داشته باشد، نباید به جمع‌آوری یخچال- فریزر فرسوده منتهی شود، بلکه باید برای لباسشویی و تلویزیون هم برنامه‌ریزی لازم انجام شود. ضمن آنکه باید برای لوازم فرسوده تحویل گرفته‌شده از منازل، قبل از اجرای طرح، برنامه مناسب داشته باشیم. این وسایل هیچ‌گاه نباید به چرخه مصرف بازگردند. قطعات مناسب آنها برای استفاده در بخش تعمیرات باید جدا و بقیه اجزا، اسقاط شود.

وی بیان می‌کند: برای اینکه جایگزینی لوازم فرسوده روی مصرف برق کشور اثر بگذارد، حداقل باید دو میلیون دستگاه فرسوده جایگزین شود. کاری که ساتبا انجام داده به دلیل محدودیت دستگاه‌های جایگزین‌شده، اصلا به حساب نمی‌آید.

طحان‌پور که طرح ساتبا را در دسته طرح‌های اجرانشده قرار می‌دهد، درباره موفقیت‌آمیزبودن پایلوت اجراشده از سوی این مجموعه نیز بر این باور است که باید حتما مشخصات چند نفر از مشارکت‌کنندگان در طرح را اعلام کنند تا با دریافت نظر شرکت‌کنندگان در طرح، بتوان درباره موفقیت آن سخن گفت.

طرح‌های نیمه‌تمام

در حالی که جایگزینی لوازم فرسوده برای اصلاح الگوی مصرف در بخش خانگی یک ضرورت به شمار می‌رود و کمبود بودجه مانع اجرای آن شده است، به طور هم‌زمان با اجرای این طرح آزمایشی در سال گذشته، وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری بانک مرکزی کارت کالای ایرانی را تعریف کرد. هدف از اجرای این طرح، فروش کالای ایرانی در بازار داخل بود که البته می‌توانست به طور غیرمستقیم، اهداف طرح جایگزینی لوازم خانگی فرسوده را نیز تأمین کند. در این کارت‌ها تا سقف پنج میلیون تومان اعتبار برای هر فرد به‌منظور خرید کالای داخلی در نظر گرفته شده بود. رئیس اتحادیه لوازم خانگی، فاز نخست طرح بانک مرکزی را نیز شکست‌خورده اعلام می‌کند.

وی به «شرق» می‌گوید: مرحله دوم طرح هنوز شروع نشده و طرح بانک مرکزی در پیچ‌وخم تصویب و نهایی‌شدن است. بانک مرکزی در قبال ارائه تسهیلات، می‌خواهد رقمی را از تولید دریافت کند. قرار بود سود تسهیلات بانک مرکزی در ازای ارائه کارت کالا، حدود ۱۲ درصد باشد اما به نظر می‌رسد که با کاهش نرخ بهره بانکی، ارائه این تسهیلات برای بانک به‌صرفه نباشد. به نظر می‌رسد دو طرح نیمه‌تمام مرتبط با لوازم خانگی در کشور اجرا شده است که اگر این طرح‌ها یکی شده بود، نتایج بهتری داشت. طرح بانک مرکزی که با هدف دستیابی به سیاست‌های اقتصاد مقاومتی طراحی شده، می‌تواند با درنظرگرفتن ملاحظات وزارت نیرو، به طرح جایگزینی لوازم فرسوده با هدف بهبود بهره‌وری انرژی در بخش خانگی تبدیل شود؛ به شرط آنکه کارشناسان بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نیرو و فعالان بخش لوازم خانگی دور یک میز جمع شوند و پس از بحث و تبادل نظر و تدوین یک نقشه راه درست، با کنارهم‌گذاشتن اندک اعتبارات موجود، طرحی پخته و اجرائی تدوین کنند.

خبر

رد شکایت سازمان بازرسی از وزیر نفت

● هیئت تخصصی دیوان عدالت اداری، شکایت سازمان بازرسی کل کشور از بیژن زنگنه مبنی‌بر غیرقانونی‌بودن بخش‌نامه وی درباره بازگشایی پاکت مناقصه‌ها را رد کرد. به گزارش مهر، بنا بر اعلام دیوان عدالت اداری، در راستای شکایت سازمان بازرسی کل کشور درباره بخش‌نامه شماره ۳۱۱۵۷۸ - ۲۸/۱ مورخ ۹۳/۷/۵ وزیر نفت و درخواست ابطال این بخش‌نامه، دیوان عدالت اداری وارد رسیدگی شد. در متن شکایت آمده است: در تمامی مناقصه‌ها، مناقصه‌گذار (شرکت تابعه نفت) باید به درستی و صراحت در اسناد مناقصه قید کند که مناقصه‌گران می‌توانند پیشنهاد مالی اصلاحی خود را فقط یک‌بار در پاکت لاک‌ومهرشده در جلسه بازگشایی پاکت‌های مالی و قبل از شروع گشایش پاکت‌ها به صورت حضوری و دستی در قبال دریافت رسید به کمیسیون معاملات - کمیسیون مناقصات تسلیم کنند. پاکت‌های مالی اولیه این دسته از مناقصه‌گران باید عینا و به صورت لاک‌ومهرشده به آنان بازگردانده شود.

افزایش ۵۰ درصدی عملکرد کشتی‌رانی ایران در بخش فله

● مدیرعامل شرکت حمل‌ونقل فله کشتی‌رانی جمهوری اسلامی ایران گفت: این شرکت در شش‌ماهه نخست سال ۱۳۹۶ به‌طور متوسط ۵۳ فروند کشتی به ظرفیت فعال حدود ۲.۵ میلیون DWT در اختیار داشته و بر اساس این میزان کشتی و ظرفیت در مدت اشاره‌شده، میزان تن مایل با رشد ۳۴درصدی مواجه بود که به معنای افزایش عملکردی بالغ بر ۵۰ درصد است.علی‌اکبر غنجی در گفت‌وگو با مانا، با بیان اینکه در بین شیوه‌های مختلف حمل دریایی، بخش حمل فله از نظر اقتصادی به‌صرفه‌ترین است، اظهار کرد: از ویژگی‌های بارز صنعت حمل فله، فعالیت به صورت ترمپ بوده و مسیرها از قبل مشخص نیست؛ در نتیجه محاسبه هزینه‌ها تقریبا در تمام سفرها منحصربه‌فرد است؛ به‌طوری که برای حفظ سودآوری، معمولا سفرهای چندضلعی تدارک دیده می‌شود.او با اشاره به رکود سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ در بخش فله، گفت: بخش حمل فله وضعیتی به‌مراتب بدتر را نیز تجربه کرده است؛ به‌طوری‌که با وجود بهبود نسبی بازار حمل کانتینری، بخش حمل فله در سال ۲۰۱۶ بدترین سال را پشت سر گذاشت.